

مقدمه

به دلیل اهمیت فعالیت‌های نفت و گاز در اقتصاد ایران، اطلاعات آماری مربوط به این فعالیت‌ها در فصل‌های معدن و صنعت منظور نشده و یک فصل مستقل در این سالنامه به آن اختصاص داده شده است به خصوص نفت به عنوان یکی از مهمترین انواع انرژی از جایگاه و اهمیت ویژه‌ای در اقتصاد کشور برخوردار می‌باشد. اولین چاه نفتی در سال ۱۲۷۸ شمسی (۱۹۰۸ میلادی)، در مسجد سلیمان حفر شد و از همین زمان بود که فعالیت صنعت نفت در ایران آغاز شد و آمارهای مربوط به آن نیز از زمان مذکور گردآوری شده است. پس از ملی شدن صنعت نفت در اسفند ۱۳۲۹ (۱۹۵۵ میلادی)، شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیع‌تری را منتشر کرده است. در اولین سالنامه آماری کشور، آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ شمسی (۱۹۵۵ میلادی) درج شده است.

در چند دهه اخیر پس از آغاز فعالیت صنعت نفت، سازمان آن نیز همگام با تأسیسات فنی و عملیاتی گسترش یافت و امروزه در قالب تشکیلاتی عظیم با نام وزارت نفت هدایت کلیه عملیات مربوط به صنعت نفت کشور را در بخش‌های نفت، گاز و پتروشیمی بر عهده دارد. آمار و اطلاعات ارائه شده در این فصل، از شرکت‌های ملی فرآورده‌های نفتی استان و شرکت گاز استان آذربایجان غربی دریافت گردیده است.

تعاریف مفاهیم

نفت خام: نفت خام آمیزه‌ای پیچیده از ترکیبات هیدروکربوری است که از مخازن طبیعی نفت در زیرزمین، در بعضی از نقاط دنیا استخراج می‌شود. نفت خام به طور عمده، متشکل از ترکیبات اشباع و غیراشباع هیدروکربورهای آلیفاتیک و بعضاً آروماتیک می‌باشد. بجز هیدروژن و کربن که دو عنصر اصلی تشکیل دهنده نفت خام به شمار می‌روند، عناصر دیگری مانند ازت، اکسیژن، گوگرد و فلزهایی چون نیکل، سدیم، وانادیم و آهن به مقدار کم در آن وجود دارند. به همین جهت، نفت خام از نظر ویژگی‌های فیزیکی و شیمیایی بسیار متغیر است.

نفت سفید: نفت سفید برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربور پارافینی، نفتینی و آروماتیکی می‌باشد. این فرآورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می‌رود و یکی از مواد اصلی تشکیل دهنده سوخت جت است.

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده‌ی تقطیر نفت خام در برج‌های تقطیر پالایشگاه به دست می‌آید. این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین، به آسانی نمی‌سوزد و یکی از سوخت‌های عمده‌ی کشتی‌ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه‌های برق به شمار می‌رود.

نفت گاز: نفت گاز فرآورده‌ای است که بعد از

هزینه‌های متعلقه، مشخصات او در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به وی اختصاص یافته باشد.

مصرف کننده‌ی گاز: به مشترکانی اطلاق

می‌شود که جریان گاز آن‌ها پس از طی مراحل اشتراک‌پذیری، راه‌اندازی شده باشد.

انشعاب گاز: به خطوطی که برای ارسال گاز از

خطوط انتقال، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می‌شود، انشعاب گاز اطلاق می‌گردد.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۴، کل مصرف فرآورده های نفتی استان برابر ۲۵۷۴۰۵۹ مترمکعب بوده که بیشترین سهم مربوط به نفت گاز با ۱۱۴۸۷۳۰ مترمکعب می‌باشد. همچنین در سال ۱۳۹۴ مصرف بنزین ۷۷۸۶۱۳ مترمکعب بوده که نسبت به سال ۱۳۹۳، حدود ۱/۳ درصد کاهش داشته است.

در سال ۱۳۹۴ تعداد جایگاههای مواد سوختی استان برابر ۱۱۵ بوده که از این تعداد ۴۴۴ جایگاه خصوصی و ۷ جایگاه دولتی می‌باشد. همچنین تعداد پمپ بنزین استان در سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳ روند افزایشی داشته و به ۶۴۶ پمپ رسیده است.

در سال ۱۳۹۴ تعداد شهرهای گازرسانی شده استان برابر ۳۴ شهر می‌باشد. همچنین از ۳۲۶۶ آبادی دارای سکنه استان ۴۶۷ آبادی گازرسانی شده است.

در همین سال نیز مصرف گاز طبیعی در استان برابر ۴۲۷۶ میلیون مترمکعب بوده است.

برش نفت سفید به دست می‌آید و به عنوان سوخت ماشین‌آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه‌ی عمومی و تأسیسات حرارتی به کار می‌رود.

بنزین موتور: بنزین موتور آمیزه‌ای است از

هیدروکربورهای به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبت‌های متفاوت که برای افزایش درجه‌ی آرام‌سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می‌شود.

سوخت جت: به عنوان سوخت موتورهای جت

جنگی و مسافری به کار می‌رود که بر حسب میزان امتزاج نفت سفید مرغوب با سایر فرآورده‌های نفتی سبک(نفتا)، به صورت انواع مختلف تولید می‌شود و با اضافه کردن مواد افزودنی به منظور کاهش خوردگی و نقطه انجماد ... تکمیل می‌گردد و در استانداردهای بین‌المللی به نام JP4 و ATK معروف است.

گاز مایع: گاز مایع مخلوطی است از پروپان و

بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می‌یابد و در تحت فشاری حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ پوند بر اینچ مربع، به صورت مایع درمی‌آید.

مخازن مواد سوختی: مکانهایی که در جایگاه-

های عرضه مواد نفتی (پمپ بنزین) معمولاً به صورت دفنی در زیرزمین قرار گرفته است و فرآورده های نفتی شامل بنزین، بنزین سوپر، نفت گاز و نفت سفید که توسط نفت کش از مبادی پخش فرآورده‌های نفتی حمل گردیده و در این مکانها تخلیه می‌گردد.

مشترک گاز: عبارت از شخص حقیقی یا حقوقی

است که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز، پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و

۶-۱- مصرف انواع فرآورده‌های نفتی

نفت سفید (مترمکعب)	بنزین (مترمکعب)	سوخت های هواپیما (مترمکعب)	گاز مایع (تن)	جمع (مترمکعب) ^(۱)	سال و شهرستان
۹۴۱۴۴۶	۳۷۴۰۲۶	۳۸۲۱	۶۰۲۹۳	۲۶۳۹۷۹۲ ۱۳۷۵
۹۵۶۵۰۶	۵۹۵۷۸۲	۴۷۴۸	۷۱۵۲۵	۲۹۵۹۱۷۶ ۱۳۸۰
۱۰۰۳۰۷۱	۱۰۴۸۳۴۵	۵۵۰۳	۸۳۷۶۹	۳۵۷۸۰۵۸ ۱۳۸۵
۷۲۸۱۱۴	۶۵۸۷۸۶	۶۷۰۷	۹۸۸۲۹	۲۶۸۲۹۷۶ ۱۳۹۰
۶۷۵۵۰۱	۷۰۱۴۷۷	۰	۹۷۱۸۰	۲۵۱۵۶۷۵ ۱۳۹۱
۶۱۷۱۳۳	۷۵۹۹۱۱	۰	۹۴۷۷۴	۳۱۱۶۶۹۷ ۱۳۹۲
۵۶۸۳۰۲	۷۸۸۶۹۴	۰	۹۳۹۹۸	۲۸۴۴۷۵۸ ۱۳۹۳
۵۵۰۴۹۶	۷۷۸۶۱۳	۰	۹۳۳۴۳	۲۵۷۴۰۵۹ ۱۳۹۴
۱۳۸۹۵۹	۳۰۵۳۵۱	۰	۲۸۸۳۹	۹۶۴۳۸۱ ارومیه
۱۶۷۴۸	۱۴۵۱۷	۰	۲۹۷۸	۴۷۵۹۸ اشنویه
۳۲۱۶۴	۵۰۱۷۴	۰	۸۴۹۲	۱۴۲۷۶۵ بوکان
۱۷۷۸۱	۶۷۱۲	۰	۰	۳۱۷۶۲ پلدشت
۲۸۸۳۹	۲۷۵۳۶	۰	۳۷۱۷	۱۱۲۸۵۹ پیرانشهر
۱۹۷۷۴	۱۴۰۰۹	۰	۲۷۹۵	۶۰۱۹۰ تکاب
۱۶۰۹۰	۶۳۹۶	۰	۱۴۶۸	۲۷۴۹۳ چالدران
۵۸۷۷	۱۲۴۶۶	۰	۱۳۶۷	۳۷۱۵۳ چایپاره
۵۱۱۲۹	۶۴۳۸۱	۰	۷۶۵۰	۳۲۳۳۰۴ خوی
۳۸۶۵۹	۲۸۶۶۶	۰	۶۰۹۲	۹۹۴۷۲ سردشت
۳۱۴۶۷	۴۰۰۹۰	۰	۳۲۸۶	۱۱۰۲۰۲ سلماس
۲۵۶۱۸	۱۷۰۵۵	۰	۳۱۲۳	۵۹۴۶۴ شاهین دژ
۱۲۰۸۹	۹۶۴۹	۰	۱۵۲۰	۴۱۲۸۷ شوط
۱۹۰۶۷	۲۹۳۷۴	۰	۳۹۵۵	۸۲۳۶۳ ماکو
۳۳۲۵۶	۵۲۶۶۵	۰	۸۲۷۸	۱۳۸۰۷۶ مهاباد
۴۸۱۴۸	۶۶۰۹۳	۰	۵۳۰۷	۱۸۱۰۱۰ میاندوآب
۱۴۸۳۱	۳۳۴۷۹	۰	۴۳۷۶	۱۱۴۵۷۰ نقده

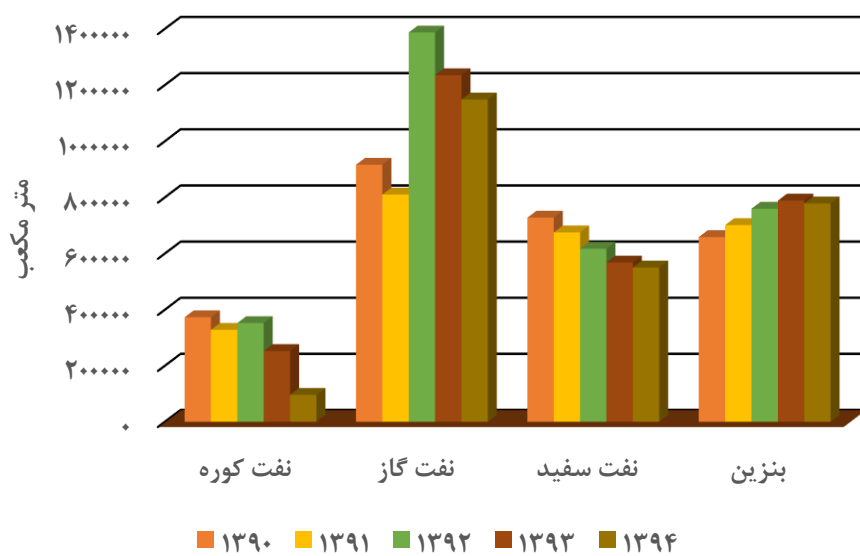

۱-۶- مصرف انواع فرآورده‌های نفتی (دنباله)

سال و شهرستان	نفت گاز (مترمکعب)	نفت کوره (مترمکعب)	روغنهای موتور صنعتی (مترمکعب)	قییر (تن)	سایر فرآورده‌ها
..... ۱۳۷۵	۱۰۵۷۹۴۰	۲۵۰۱۵۹	۱۲۴۰۰	۳۳۰۰۰	۰
..... ۱۳۸۰	۱۰۷۷۱۳۳	۳۱۳۷۰۷	۱۱۳۰۰	۲۷۵۰۰	۰
..... ۱۳۸۵	۱۱۵۲۰۵۱	۳۶۹۰۸۸	۰
..... ۱۳۹۰	۹۱۶۲۴۸	۳۷۳۱۱۲	۱۲۹۷۸۰
..... ۱۳۹۱	۸۱۰۴۴۰	۳۲۸۲۵۷	۰
..... ۱۳۹۲	۱۳۸۷۲۲۲	۳۵۲۴۳۱	۰
..... ۱۳۹۳	۱۲۳۵۱۷۳	۲۵۲۵۸۹	۵۳۵۷
..... ۱۳۹۴	۱۱۴۸۱۷۳۰	۹۶۲۲۰	۰	۰	۰
..... ارومیه	۴۸۴۱۹۳	۳۵۸۷۸	۰	۰	۰
..... اشنویه	۱۵۴۲۳	۹۱۰	۰	۰	۰
..... بوکان	۵۶۳۶۷	۴۱۶۰	۰	۰	۰
..... پلدشت	۷۲۶۹	۰	۰	۰	۰
..... پیرانشهر	۵۶۰۴۲	۴۴۲	۰	۰	۰
..... تکاب	۲۲۸۱۹	۳۵۸۸	۰	۰	۰
..... چالدران	۴۹۸۱	۲۶	۰	۰	۰
..... چایپاره	۱۸۸۱۰	۰	۰	۰	۰
..... خوی	۱۹۱۹۶۰	۱۵۸۳۴	۰	۰	۰
..... سردشت	۳۱۷۰۵	۴۴۲	۰	۰	۰
..... سلماس	۳۲۷۴۳	۵۹۰۲	۰	۰	۰
..... شاهین‌دژ	۱۵۹۸۵	۸۰۶	۰	۰	۰
..... شوط	۱۶۹۴۹	۲۶۰۰	۰	۰	۰
..... ماکو	۳۳۸۷۰	۵۲	۰	۰	۰
..... مهاباد	۵۰۷۳۵	۱۴۳۰	۰	۰	۰
..... میاندوآب	۶۴۵۵۹	۲۲۱۰	۰	۰	۰
..... نقده	۴۴۳۲۰	۲۱۹۴۰	۰	۰	۰

(۱) جمع ارقام تمامی ستون‌ها به استثنای ستون مربوط به "گاز مایع" و "قییر" می باشد.
 مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، منطقه ارومیه و منطقه میاندوآب.

۶-۱- مصرف برخی از فرآورده‌های نفتی

منبع: جدول ۶-۱

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاه‌های فروش مواد سوختی

تعداد جایگاه			مخازن مواد سوختی		سال و شهرستان
خصوصی	دولتی	جمع	ظرفیت (مترمکعب)	تعداد	
۵۹	۱۰	۶۹	۱۳۷۵
۷۴	۱۱	۸۵	۱۳۸۰
۸۱	۹	۹۰	۱۳۸۵
۱۳۷	۸	۱۴۵	۱۳۹۰
۱۴۲	۱۱	۱۵۳	۱۳۹۱
۱۴۲	۱۱	۱۵۳	۱۳۹۲
۱۴۲	۱۱	۱۵۳	۱۳۹۳
۱۴۴	۱۱	۱۵۵	۳۵۲۹۲	۱۹۱	۱۳۹۴
۴۶	۳	۴۹	۶۹۴۳	۱۵۲	ارومیه
۲	۰	۲	۳۷۴	۹	اشنویه
۱۱	۰	۱۱	۲۷۵۹	۷۹	بوکان
۳	۰	۳	۳۶۰	۹	پلدشت
۸	۱	۹	۲۳۳۲	۵۶	پیرانشهر
۴	۰	۴	۱۷۲۱	۵۱	تکاب
۲	۰	۲	۳۹۷	۸	چالدران
۴	۰	۴	۷۵۸	۱۸	چاپاره
۹	۱	۱۰	۱۴۷۴	۳۳	خوی
۷	۱	۸	۲۰۶۷	۴۱	سردشت
۶	۰	۶	۱۱۵۱	۲۴	سلماس
۵	۰	۵	۲۱۹۵	۶۴	شاهین‌دژ
۲	۰	۲	۴۳۸	۹	شوط
۳	۳	۶	۹۶۰	۲۱	ماکو
۶	۱	۷	۳۶۲۶	۷۴	مهاباد
۱۹	۱	۲۰	۴۹۵۸	۱۶۳	میاندوآب
۷	۰	۷	۲۷۷۹	۸۰	نقده

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاه‌های فروش مواد سوختی (دنباله)

جایگاه های سوختگیری گاز فشرده طبیعی (CNG)	تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ				سال و شهرستان
		نفت سفید	نفت گاز	بنزین	بنزین سوپر	
×	۸۹۸	۷۸	۲۳۲	۲۱۵ ۱۳۷۵
×	۱۰۳۷	۲۶۸	۱۰۰	۲۵۵ ۱۳۸۰
×	۹۱۱	۲۳	۲۲۴	۳۲۶ ۱۳۸۵
...	۷۶۴	۳۴	۳۴۵	۷۰۱ ۱۳۹۰
۳۸۷	۷۵۶	۳۶	۲۶۳	۵۳۶ ۱۳۹۱
۴۲۵	۷۵۰	۴۵	۳۴۲	۸۰۰ ۱۳۹۲
۳۲۹	۷۴۷	۰	۲۷۸	۵۴۳	۸۰ ۱۳۹۳
۱۱۳	۶۱۶	۰	۲۱۱	۵۶۰	۱۶ ۱۳۹۴
۳۴	۱۴۰	۰	۹۰	۲۲۱	۵۰ ارومیه
۲	۱۴	۰	۶	۶	۲ اشنویه
۷	۲۸	۰	۱۴	۳۱	۱ بوکان
۱	۳۵	۰	۶	۵	۰ پلدشت
۳	۲۵	۰	۲۰	۳۳	۰ پیرانشهر
۳	۲۴	۰	۸	۱۲	۰ تکاب
۱	۳۸	۰	۴	۵	۰ چالدران
۳	۱۷	۰	۸	۱۲	۰ چایپاره
۱۳	۷۹	۰	۲۱	۳۳	۶ خوی
۴	۱۶	۰	۱۱	۱۶	۰ سردشت
۷	۵۱	۰	۱۵	۲۹	۶ سلماس
۵	۳۳	۰	۱۱	۱۶	۰ شاهین دژ
۲	۲۷	۰	۵	۵	۲ شوط
۵	۳۲	۰	۱۷	۲۳	۴ ماکو
۸	۳۲	۰	۱۰	۲۷	۵ مهاباد
۹	۵۹	۰	۲۹	۶۴	۶ میاندوآب
۶	۳۶	۰	۱۳	۲۲	۴ نقده

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، منطقه ارومیه و منطقه میاندوآب.

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گاز رسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

سال و شهرستان	تعداد شهرهای گازرسانی شده	تعداد روستاهای گازرسانی شده	تعداد انشعاب	
			جمع	خانگی - تجاری
صنعتی				
.....۱۳۷۵	۳	۰	۱۱۸۹۷	۱۱۸۹۷
.....۱۳۸۰	۱۱	۰	۶۳۱۴۹	۶۳۱۵۶
.....۱۳۸۵	۲۳	۵۳	۱۹۵۷۹۱	۱۹۵۹۳۳
.....۱۳۹۰	۳۴	۲۴۶	۲۸۴۸۷۱	۲۸۵۴۱۰
.....۱۳۹۱	۳۴	۳۰۹	۳۰۱۱۹۵	۳۰۱۸۴۰
.....۱۳۹۲	۳۴	۳۵۱	۳۱۵۳۶۰	۳۱۶۰۷۳
.....۱۳۹۳	۳۴	۳۸۵	۳۲۷۹۵۲	۳۲۸۷۳۷
.....۱۳۹۴	۳۴	۴۶۷	۳۴۴۵۴۷	۳۴۶۵۲۳
ارومیه	۳	۱۸۵	۱۱۳۵۳۲	۱۱۳۸۰۳
اشنویه	۲	۱۶	۶۴۴۴	۶۵۲۸
بوکان	۲	۲۴	۲۴۲۹۸	۲۴۴۰۵
پلدشت	۲	۵	۳۳۲۳	۳۳۹۷
پیرانشهر	۲	۱۳	۱۳۱۴۰	۱۳۲۳۹
تکاب	۱	۵	۸۱۵۲	۸۲۳۳
چالدران	۱	۴	۳۵۹۹	۳۶۷۲
چاپاره	۱	۱۷	۶۹۸۰	۷۰۵۵
خوی	۴	۵۴	۴۱۲۸۹	۴۱۴۰۵
سردشت	۲	۵	۷۸۵۴	۷۹۷۵
سلماس	۲	۳۱	۱۹۹۵۲	۲۰۰۸۷
شاهین دژ	۳	۷	۹۶۳۰	۹۷۱۵
شوط	۱	۱۸	۶۱۰۸	۶۲۰۸
ماکو	۲	۶	۱۰۱۶۶	۱۰۳۳۰
مهاباد	۱	۹	۲۱۳۸۵	۲۱۴۸۳
میاندوآب	۳	۴۲	۳۳۴۱۶	۳۳۶۲۴
نقده	۲	۲۶	۱۵۲۷۹	۱۵۳۶۴

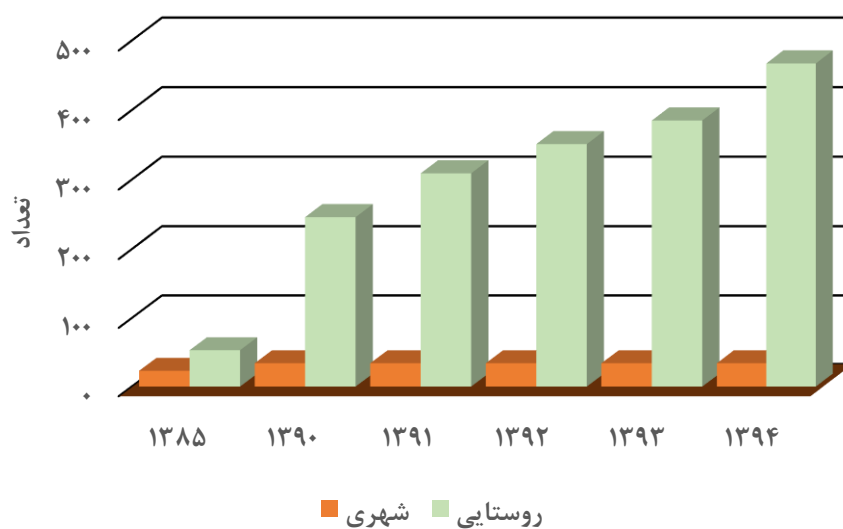
۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گاز رسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی (میلیون متر مکعب)	تعداد مصرف کننده				سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی ^(۱)	جمع	
۳۶	۰	...	۱۱۱۰۰	۱۱۱۰۰ ۱۳۷۵
۶۹۵	۷	...	۸۶۸۴۴	۸۶۸۵۱ ۱۳۸۰
۲۱۱۴	۱۴۲	...	۳۲۸۶۰۳	۳۲۸۷۴۵ ۱۳۸۵
۴۰۰۳	۵۳۹	...	۵۷۱۵۹۷	۵۷۲۱۳۶ ۱۳۹۰
۴۰۶۸	۶۴۵	...	۶۲۱۴۰۷	۶۲۲۰۵۲ ۱۳۹۱
۳۹۲۵	۷۱۳	...	۶۷۰۵۵۲	۶۷۱۲۶۵ ۱۳۹۲
۴۵۳۹	۷۸۵	...	۷۲۰۲۸۶	۷۲۱۰۷۱ ۱۳۹۳
۴۲۷۶	۱۹۷۶	...	۷۶۷۰۰۳	۷۶۸۹۷۹ ۱۳۹۴
۲۱۶۸	۲۷۱	...	۲۵۶۳۴۲	۲۵۶۶۱۳ ارومیه
۶۱	۸۴	...	۱۴۳۳۱	۱۴۴۱۵ اشنویه
۳۱۰	۱۰۷	...	۶۱۲۷۳	۶۱۳۸۰ بوکان
۲۲	۷۴	...	۵۶۰۸	۵۶۸۲ پلدشت
۱۵۸	۹۹	...	۲۶۷۶۷	۲۶۸۶۶ پیرانشهر
۶۹	۸۱	...	۱۷۴۱۵	۱۷۴۹۶ تکاب
۲۸	۷۳	...	۶۴۰۱	۶۴۷۴ چالدران
۶۱	۷۵	...	۱۳۵۲۲	۱۳۵۹۷ چایپاره
۱۹۰	۱۱۶	...	۸۹۳۴۸	۸۹۴۶۴ خوی
۶۹	۱۲۱	...	۱۸۳۰۱	۱۸۴۲۲ سردشت
۱۷۹	۱۳۵	...	۴۴۴۲۰	۴۴۵۵۵ سلماس
۷۴	۸۵	...	۲۰۲۳۴	۲۰۳۱۹ شاهین دژ
۴۶	۱۰۰	...	۱۰۸۸۳	۱۰۹۸۳ شوط
۱۰۱	۱۶۴	...	۲۳۸۸۴	۲۴۰۴۸ ماکو
۲۵۸	۹۸	...	۵۸۲۰۶	۵۸۳۰۴ مهاباد
۳۴۰	۲۰۸	...	۶۴۹۷۳	۶۵۱۸۱ میاندوآب
۱۴۲	۸۵	...	۱۱۱۰۰	۳۵۱۸۰ نقده

(۱) استخراج تعداد مصرف کننده گان به تفکیک خانگی و تجاری امکانپذیر نمی باشد و ارقام مندرج در ستون خانگی شامل مصرف کنندگان تجاری نیز می باشد.

مأخذ- شرکت گاز استان آذربایجان غربی.

۶-۲- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده بر حسب سال

مبنا: جدول ۶-۳